

Sayı : 19207

Tarih : 28.07.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ* tarafından Anayasanın 98 ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Halide TÜRKOĞLU

Diyarbakır Milletvekili

Uluslararası hukukta "Kadın Genital Mutilasyonu (Female Genital Mutilation - FGM)" olarak tanımlanan ve kamuoyunda "kadın sünneti" olarak da bilinen uygulama; Dünya Sağlık Örgütü tarafından kadınlara yönelik zararlı uygulamalardan biri olarak kabul edilmekte, kadınların ve kız çocuklarının yaşam, sağlık, beden bütünlüğü ve şiddetten uzak yaşama haklarının ağır ihlali olarak değerlendirilmektedir. Türkiye'nin taraf olduğu Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) ile Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme kapsamında da devletlerin kadınları ve kız çocuklarını bu tür zararlı uygulamalardan koruma yükümlülüğü bulunmaktadır. Ayrıca İstanbul Sözleşmesi'nin 38. maddesi, taraf devletlerin bu fiilleri suç olarak düzenlemesini öngörmektedir. Kadın bedenine yönelik bir şiddet biçimi olan bu uygulama, geçmişten günümüze erkek egemen zihniyet tarafından kadın bedeni ve cinselliği üzerinde tahakküm kurmak amacıyla uygulanan bir işkencedir.

Gelenek, inanç, sağlık ya da estetik gibi gerekçelerle meşrulaştırılmaya çalışılan bu uygulamaya dünya genelinde 230 milyondan fazla kadın maruz kalmıştır. Birleşmiş Milletler verilerine göre yalnızca 2026 yılında 4,5 milyon kız çocuğu "kadın sünneti" riski altındadır.

Kadın bedenini ve cinselliğini hedef alan bu şiddet, Ağrı'da görev yapan Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı Ali Çakır'ın "kadın sünneti" ve "hud derisi alma" ifadeleriyle paylaştığı tanıtım videosuyla bir kez daha gündeme gelmiştir.

Hiçbir tıbbi gerekliliği bulunmayan, bu müdahaleler, kadınların beden bütünlüğüne, yaşam hakkına ve sağlığına yönelik ağır bir hak ihlali oluşturmaktadır. Kadın bedenini metalaştıran ve kadınların bedenleri üzerinden ticari kazanç elde etmeyi amaçlayan bu tür müdahaleler, erkek egemen anlayışın sağlık alanındaki yansımalarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu kapsamda;

1. Ağrı'da görev yapan Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı Ali Çakır'ın "kadın sünneti" ve "hud derisi alma" ifadeleriyle paylaştığı tanıtım videosundan Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Bu konuda herhangi bir inceleme veya girişimde bulunulmuş mudur?
2. Bakanlığınızın bu uygulamaya ilişkin bir açıklaması olacak mıdır? Ali Çakır hakkında başlatılan soruşturmaya Bakanlığınız müdahil olacak mıdır?
3. Türkiye'de "kadın sünneti" adı altında gerçekleştirilen bu uygulamalara ilişkin Bakanlığınıza yapılmış ihbar veya şikâyetler var mıdır? Var ise bu başvurular doğrultusunda Bakanlığınız tarafından hangi idari ve hukuki işlemler yürütülmüştür?
4. "Kadın sünneti" riski altında bulunan kadın ve kız çocuklarının tespitine, korunmasına ve desteklenmesine yönelik Bakanlığınız tarafından hangi sosyal hizmetler sunulmaktadır? Özellikle göçmen, mülteci ve uluslararası koruma kapsamındaki kadınlar ve kız çocukları bakımından hangi koruyucu ve önleyici tedbirler uygulanmaktadır?
5. Bakanlığınız, "kadın sünneti" uygulamasını kadına yönelik şiddetin bir biçimi olarak değerlendirmekte midir? Bu uygulamanın kadına yönelik şiddetle mücadele politikaları kapsamına alınmasına ilişkin yaklaşımı nedir?
6. Kadınların beden bütünlüğünü bozan ve cinsel organını sakatlamaya yönelik bu uygulamaların önlenmesi amacıyla Bakanlığınız tarafından yürütülen mevzuat, farkındalık, eğitim, sosyal hizmet ve kurumlar arası iş birliği çalışmaları nelerdir?
7. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmeleri kapsamında "kadın sünnetinin" önlenmesine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmesi amacıyla Bakanlığınız tarafından son beş yılda hangi çalışmalar yürütülmüştür?